

Kể từ cuối tháng chín trở lại đây khi quan hệ Trung Nhật trở nên căng thẳng thì ngay tại Trung Quốc đã tung ra một chiêu mới hơn cho xuất khẩu đốt hi-m sang Nhật Bản.

Có vẻ như thứ "vũ khí" này tỏ ra có hiệu quả ngay, khiến Tokyo phải nháo nhào đi tìm nguồn cung ứng đốt hi-m mới, một nguyên vật liệu không thiếu cho lĩnh vực công nghệ cao của họ.

Một vụ đốt hi-m tại Giang Tây, Trung Quốc (Reuters)

Là quốc gia chiếm 95% sản lượng đốt hi-m, Trung Quốc hiểu được thời điểm nào có thể biến đốt hi-m thành một thứ công cụ gây sức ép với bên ngoài. Trang kinh tế báo Le Figaro hôm nay cho thấy tờ "Trung Quốc mới" của chủ nhân đốt hi-m".

Le Figaro nhắc lại rằng, có lẽ nhà đầu tư công cụ mới của kinh tế Trung Quốc ngày nay là Đảng Tiều Bình đã tuyên bố rằng nếu Trung Đông có dầu mới thì Trung Quốc có « đốt hi-m », ý muốn nói đến tầm quan trọng chiến lược của loại khoáng sản rất dồi dào này ở Trung Quốc.

Đột hi m ch a t i 17 nguyên t quan t i quan tr ng có m t trong h u h t các s n ph m công ngh cao ngày nay t chi c máy nghe nh c b túi iPod cho đ n xe h i, tên l a , tàu vũ tr ... Gi đây B c Kinh cung c p cho 95% nhu c u s d ng đ t hi m c a c th gi i. Cũng gi ng nh d u m , các kim lo i hi m này có th tr thành m t th vũ khí kinh t , mà nh ng i ta đã th y trong v xích mịch gi a Nh t B n và Trung Qu c v a m i đây. Còn gi đây, theo Le Figaro thì đ n l t Hoa K và th m chí c châu Âu n a cũng đang b th vũ khí này nh m t i.

T báo nh c i, khi căng th ng ngo i giao gi a Nh t B n và Trung Qu c lên đ n đ nh đi m h i thág chín.T ngày 21 thág chín h n ba ch c công ty c a Nh t th c s hoang mang vì b B c Kinh c t ngu n cung c p đ t hi m. S vi c nghiêm tr ng đ n m c mà Tokyo đã ph i lên ti ng yêu c u m đàm phán chính th c gi a hai n c v v n đ « đ t hi m ». Tác gi bài báo còn nh n th y « cu c chi n đ t hi m » này đã v t ra ngoài Thái Bình D ng.

Theo báo New York Times, t đ u tu n này đ đáp tr m t cu c đ i u tra c a M trên v n đ tr c p không h p l cho ngành công nghi p xanh ở Trung Qu c, B c Kinh đã th t l i xu t kh u đ t hi m sang M . Trong khi đó Đ c cũng v i vàng đi tìm cho mình m t « chi n l c cung ng đ t hi m ». Còn Nh t B n và Vi t Nam tuyên b t nay đ n cu i thág mu n có đ c th a thu n v cùng khai thác lo i nguyên li u này t i Vi t Nam.

Le Figaro cho r ng chuy n Trung Qu c s d ng con bài đ i u ti t ngu n đ t hi m đầu có gì là m i. T năm 2005 B c Kinh đã b t đ u gi m 10% l ng đ t hi m xu t kh u m i năm. Nh ng thág 7 v a qua Trung Qu c đ t ng t c t gi m 72% đ nh m c xu t kh u cho cu i năm 2010. Quy t đ nh này ngay l p t c đã th i giá đ t hi m lên cao.

V ph n mình B c Kinh gi i thích vi c si t ch t cung c p đ t hi m ra bên ngoài là nh m m c đích b o v ngu n tài nguyên ph c v cho nhu c u s n xu t trong n c cũng đang r t c n đ n các kim lo i hi m. Tuy nhiên theo nh n đ nh c a m t doanh nhân ph ng tây đ c trích đ n : « ch c h n trong vi c này B c Kinh có ý đ bu c các công ty đa qu c gia ph i s n xu t các m t hàng c n đ n đ t hi m t i Trung Qu c. Nh v y s t o thêm công ăn vi c làm góp ph n tăng tr ng c a Trung Qu c ».

T i h i ngh Th ng đ nh Châu Âu - Trung Qu c g n đây, th t ng Ôn Gia B o qu quy t v i vác n c châu Âu r ng không h có chuy n « c m v n » hay dùng đ t hi m đ b t bí mà Trung Qu c ch mu n ki m soát ch t ch h n ngu n tài nguyên vì l i ích c a Trung Qu c. Th nh ng t chuy n c a Nh t B n, c th gi i ph i suy nghĩ cách. Tokyo m t m t lên k ho ch qu c gia tìm cách b o đ m đa d ng hóa ngu n cung ng và nghi n c u các lo i v t li u thay th .

Washington thì b t đ u tính chuy n khai thác tr l i trong n c. B Qu c phòng M còn b công nghiên c u c m c đ l thu c quân đ i c a M vào đ t hi m.

Bài báo nh n xét là chính thái đ c a Trung Qu c trên v n đ đ t hi m đã tăng các d án khai thác đ t hi m trên th gi i. Th c ra tên g i là « đ t hi m » nh ng trên th c t l o i khoáng s n này cũng không hi m l m. Vì c khai thác l i ch y u t p trung t i Trung Qu c, ph n do giá thành khai thác ch bi n r , ph n thì do các ràng bu c v m t môi tr ng đ đây cũng l ng l o.

Th c t thì nhi u m đ t hi m l n đang đ c tri n khai ở Úc, Canada và Hoa K . Nhi u n i khác cũng có các m có tr l ng l n nh ở Nga, n Đ , Brasil hay Mông C . Nh t B n và Hàn Qu c, tiêu th 1/5 s n l ng đ t hi m th gi i, gi đây cũng đang tìm ki m thăm dò nh ng d án t i Kazakhstan hay Vi t Nam.

Nh ng t t c các m k trên ch có th th c s đi vào khai thác sau năm 2014. T nay đ n đó các nhà công nghi p ph ng tây có l s ph i đôi ba l n toát m hôi h t vì nhu c u c a th gi i v đ t hi m s còn tăng g p đôi trong 5 năm t i.